

Midler for at skaffe Balance. Jeg kan ikke se andet, men det er muligt, at jeg i den Henseende tager fejl.

Hvis der kom allerede nu eller saa hurtigt som muligt en Lov, der indfører nye Indtægter for Statskassen, vilde det ogsaa have en anden god Virkning, nemlig, at den almindelige Sparsommelighedsfølelse i Landet vilde blive udviklet mere, end den desværre er nu. Vi hørte fra meget kompetent Kilde forleden Dag, blandt andet fra en højtstaaende Bankmand, at det, som mangler her i Landet, er Kapital-samling — Kapitalopsamling tror jeg man kalder det —, og det beror igen paa, at der ikke er tilstrækkelig Sparsommelighed, det vil sige: ikke tilstrækkelig Lyst til at samle Kapital. Hvis det er saaledes, hvad godt kan være, tror jeg, det ikke vil skade den ønskede Sparsommelighedsfølelse, men at den tværtimod vil vokse derved, at der kom den sure Svie, at der kom højere Skattepaalæg, som mærkes af alle og enhver. Man vilde derved blive mindet om Nødvendigheden af at tage Skeen i en anden Haand og samle Kapital sammen, vise den Sparsommelighed i sin egen Husholdning og i Statshusholdningen, som er nødvendig.

Da jeg ser, at der endnu er nogen Tid tilbage, vil jeg tillade mig at komme med nogle yderligere Bemærkninger, som ikke handle om Finanslovkommissionen, men om et Emne, jeg nogle Gange har haft den Ære at underholde det høje Ting med, uden at jeg kan sige, jeg har set videre Udbytte deraf, men det faar være, det kan maaske blive bedre. Der er foruden ved at øve direkte Sparsommelighed en anden Maade, hvorpaa man kunde udvikle en fornuftig og behagelig Tingenes Tilstand her til Lands, og det er ved at gøre Administrationen og Lovgivningen en hel Del lettere, end den er. Vi have et meget stort administrativt Maskineri, og det var ønskeligt, at det kunde gøres mindre. Men man maa ikke sige noget saadant uden tillige at erkende, at det, der er, til Dels er nødvendigt. Lovgivningen om mange Forhold er bebyrdet med en Mængde Ting, som ikke behøves, og som sluge en Masse Arbejde. Der gaar ikke en Rigsdagssession, uden at der kommer Love, som besvære hele Embedsmaskineriet enormt, men man ser aldrig, at noget af det gamle gaar ud, og saaledes skulde det jo egentlig være. Nu ved jeg nok, at det er en besværlig Vej, fordi den forudsætter, at Ministrene ere ikke saa lidt sagkyndige i Detaillerne i deres Ministe-

rier, og hvis man ikke har saadanne Ministre, forudsætter det, at Embedsmændene ere villige til at gaa en saadan Reformvej, hvad de i Almindelighed, og det kan man ikke undre sig over, ikke i nogen højere Grad ere. Det er et besværligt og langsomt Arbejde. Men ere vi ikke nu komne til det Standpunkt, at vi kunne vente en i politisk Henseende rolig Tid og tillige en Tid, hvor større Opgaver ud over det at skaffe Balance paa Statsregnskabet ikke foreligge saaledes, at man kunde haabe, at Ministrene vilde interessere sig for de mindre og begynde paa en Løsning af dem? Man maa ikke straks vente store Resultater, det vil tværtimod blive et langsommeligt og brydsomt Arbejde, men naar man har gennemført det, vil man ogsaa faa gode Frugter deraf.

Hvad jeg her siger, skulde helst belyses med nogle Eksempler, og her vil jeg først nævne, at hele vor Lovgivning er belempret med Bevillinger og Undtagelser fra Lovene, som det er umaadelig besværligt at regere med. Der er en lille Bevilling, jeg særlig har i Kikkerten; man kan sige, det er en Bagatel, men det er alligevel en Sten med i de Byrder. Administrationen maa bære, det er Rentebevillinger. Ærede Medlemmer vide maaske, at medens man, naar man giver Laan mod Pant i Løsøre, kan tage lige saa meget i Rente, man vil, og naturligvis ogsaa, naar man intet Pant har, kan tage lige saa mange Renter, man vil, er Renten, naar man tager Pant i fast Ejendom, lovbestemt til 4 pCt., men man kan faa Bevilling til at tage indtil 6 pCt. Disse Bevillinger udleveres uden Betaling, og det er nu kommet saa vidt, at ingen paaser, om man har Bevilling. Naar man altsaa løser den, hvad de fleste gøre, er det kun, fordi man aldrig kan vide, hvad der kunde ske, og det vilde være en artig Spas, hvis man ikke løste Bevilling, og der saa en Dag blev rejst Tiltale for Aager. Hellere maa man ansøge om denne Rentebevilling, som ikke koster andet end 65 Øre. Disse Rentebevillinger gives i Tusindvis, de bevilges altid. Var det saa ikke bedre, om man strøg dem, og da jeg som Formand i Besparelseskommissionen ikke kan være med til at lade Folk beholde de 65 Øre, mener jeg, det kunde ordnes paa den Maade, at hver Gang der blev læst en Panteobligation, hvorfra der toges højere Rente end 4 pCt., skulle vedkommende betale ekstra 65 Øre. Saa var man fri for hele dette Maskineri, og Staten beholdt de samme Indtægter. Det er kun en lille Ting, men det er dog noget, for disse Sager